

Zpráva o činnosti Rady pro výzkum, vývoj a inovace za rok 2022

Úvod

Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) byla zřízena zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“).

Rada plní úkoly podle tohoto zákona a zabezpečuje zejména:

- přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a v souladu s mezinárodními smlouvami a její předložení vládě,
- kontrolu realizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací formou stanovisek k souladu programů výzkumu a vývoje předložených poskytovateli s Národní politikou výzkumu a vývoje před schválením těchto programů vládou,
- přípravu metodiky hodnocení výzkumných organizací a výsledků ukončených programů a její předložení vládě,
- hodnocení v rozsahu podle metodiky hodnocení výzkumných organizací a výsledků ukončených programů schválené vládou,
- návrhy na členy předsednictva a předsedu Technologické agentury České republiky a Grantové agentury České republiky,
- zpracování priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací České republiky,
- zpracování pravidelných ročních analýz a hodnocení stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím a jejich předložení vládě,
- úlohu správce a provozovatele informačního systému výzkumu, vývoje a inovací podle § 30 a schvaluje provozní řád informačního systému výzkumu, vývoje a inovací,
- zpracování stanovisek k materiálům předkládaným vládě za oblast výzkumu, vývoje a inovací,
- jednání s poradními orgány pro výzkum, vývoj a inovace Evropské unie a s radami pro výzkum, vývoj a inovace jednotlivých členských států Evropské unie i dalších zemí,
- zpracování návrhu střednědobého výhledu podpory výzkumu, vývoje a inovací,
- návrh výše celkových výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol a návrh jejich rozdělení podle § 5a,
- zpracování stanoviska k žádosti o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách nebo k žádosti o změnu tohoto povolení, popřípadě k žádosti o povolení dovozu lidských embryonálních kmenových buněk, a to na podkladě návrhu svého poradního orgánu, kterým je Bioetická komise,

- plnění dalších úkolů a povinností stanovených tímto zákonem, zvláštním právním předpisem nebo uložených vládou.

Při své činnosti se Rada řídí tímto zákonem, svým Statutem a Jednacím řádem.

Rada spolupracuje se všemi poskytovateli podpory výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „VaVal“), zejména se jedná o Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“), Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) a další příslušná ministerstva, u kterých je rozpočtována veřejná podpora VaVal. Dále intenzivně spolupracuje s Ministerstvem financí (dále jen „MF“) a s dalšími institucemi (poskytovateli) s vlastní rozpočtovou kapitolou, tj. Akademií věd České republiky (dále jen „AV ČR“), Grantovou agenturou České republiky (dále jen „GA ČR“) a Technologickou agenturou České republiky (dále jen „TA ČR“).

Souhrn hlavních činností Rady v roce 2022

Rada na svém 377. zasedání dne 25. března 2022 odsouhlasila „Plán činnosti Rady v roce 2022“, podle kterého celý rok pracovala (viz tabulka).

Plán činnosti Rady 2022	Plnění
Příprava návrhu výdajů státního rozpočtu VaVal 2023+	Informace na zasedání Rady podávány průběžně
Příprava návrhu výdajů státního rozpočtu VaVal 2024+	Informace na zasedání Rady podávány průběžně
Návrh nového zákona o podpoře VaVal	Na 379. zasedání Rady byl předložen Rámec návrhu nového zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí a technologií
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	Usnesení přijato na 380. zasedání Rady
Věcný záměr zákona o správě dat veřejného sektoru	Předloženo na 382. zasedání Rady
Spuštění Informačního systému VaVal 3.1	Splněno na 375. zasedání Rady
Aktualizace Provozního řádu Informačního systému VaVal	Splněno na 377. zasedání Rady
Recertifikace Informačního systému VaVal ISO 27001	Splněno na 377. zasedání Rady
Meziroční kontroly Informačního systému VaVal	Splněno na 378. zasedání Rady
Aktualizace bezpečnostní dokumentace Informačního systému VaVal	Splněno na 377. zasedání Rady

Vyhodnocení sběru výsledků výzkumu, vývoje a inovací 2022	Splněno na 380. zasedání Rady
Změna datových struktur Informačního systému VaVal pro rok 2023	Splněno na 383. zasedání Rady
Témata českého předsednictví EU v oblasti VaVal	Usnesení přijato na 376. zasedání Rady, ve spolupráci s MŠMT
Zřízení pracovní skupiny pro metodickou podporu a sjednocování pravidel řízení a fungování v.v.i., organizací zřízených podle zákona 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, a jejich zřizovatelů	Zrušeno na 381. zasedání Rady
Fungování daňových odpočtů na VaV	Splněno na 382. zasedání Rady
Zadání Analýzy stavu VaVal za rok 2021	Schváleno na 378. zasedání Rady
Vyhodnocení výsledků programů VaVal ukončených v roce 2020 (dle §35, odst. 2, písm. d) zák. č. 130/2002 Sb.)	Schváleno na 379. zasedání Rady
Strategie rozvoje publicity a komunikace vědy, výzkumu a inovací	Splněno na 380. zasedání Rady
Strategie transferu znalostí jednotlivých segmentů výzkumného prostoru	V řešení
Informace o stavu přípravy Analýzy VaVal na rok 2021	Předloženo na 383. zasedání Rady
Schválení Analýzy stavu VaVal za rok 2021	Bude projednáno na 386. zasedání Rady
Informace o stavu realizace veřejné zakázky "Koncepční a analytická podpora RVVI"	V řešení
Vyhodnocení socio-ekonomických dopadů velkých výzkumných infrastruktur	Stanovisko schváleno na 382. zasedání Rady
Návrh na podporu velkých výzkumných infrastruktur na léta 2023 – 2027 MŠMT	Stanovisko schváleno na 382. zasedání Rady
Vypořádání námitek výzkumných organizací k hodnocení v Modulu 1	Splněno na 376. zasedání Rady
Schválení Protokolů z jednání tripartit	Splněno na 376. zasedání Rady
Informace o míře využití výstupů Metodiky 2017+ pro financování	Splněno na 377. zasedání Rady

výzkumných organizací	
Souhrnná informace o hodnocení v Modulu 1 a Modulu 2 v 5. roce hodnocení dle Metodiky 2017+	Splněno na 380. zasedání Rady
Sběr dat pro 6. rok hodnocení dle Metodiky 2017+	Splněno na 380. zasedání Rady
Zveřejňování výstupů hodnocení dle Metodiky 2017+ na národní úrovni	Splněno na 381. a 382. zasedání Rady
Nákup a sběr dat pro 6. rok hodnocení dle Metodiky 2017+	Splněno na 381. zasedání Rady
Zahájení vypořádání námitek výzkumných organizací k hodnocení dle Metodiky 2017+ v Modulu 1	Splněno v závěru roku 2022
Jednání tripartit po 5. roce hodnocení dle Metodiky 2017+	Splněno v závěru roku 2022 / počátek roku 2023
Závěry jednání zástupců Rady a Mezinárodní rady s Ministerstvem zdravotnictví (Agentury pro zdravotnický výzkum ČR)	Splněno (jednání dne 21. října 2022)
Zasedání Mezinárodního poradního orgánu Rady v říjnu 2022	Splněno (jednání dne 21. října 2022)
Výzva k podávání návrhů na 9 členů Bioetické komise	Splněno na 376. zasedání Rady
Návrh na jmenování člena předsednictva Grantové agentury ČR	Splněno na 376. zasedání Rady
Výzva k podávání návrhů na 1 člena předsednictva a předsedy Technologické agentury ČR	Splněno na 377. zasedání Rady
Výzva k podávání návrhů na 1 člena předsednictva Grantové agentury ČR	Splněno na 377. zasedání Rady
Návrh na jmenování 9 členů Bioetické komise	Splněno na 380. zasedání Rady
Výzva k podávání návrhů kandidátů / kandidátek na udělení Národní ceny vlády Česká hlava za rok 2022	Splněno na 378. zasedání Rady
Výzva k podávání návrhů kandidátů / kandidátek na udělení Ceny vlády nadanému studentovi za rok 2022	Splněno na 380. zasedání Rady

Výzva k podávání návrhů kandidátů / kandidátek na udělení Ceny předsedkyně Rady za rok 2022	Splněno na 380. zasedání Rady
Výroční zpráva Rady pro výzkum, vývoj a inovace za rok 2021	Splněno na 379. zasedání Rady
Výzva k podávání návrhů na 9 členů výzkumné rady Technologické agentury ČR	Splněno na 379. zasedání Rady
Návrh na jmenování člena předsednictva a předsedy Technologické agentury ČR	Splněno na 380. zasedání Rady
Návrh na jmenování člena předsednictva Grantové agentury ČR	Splněno na 380. zasedání Rady
Výzva k podávání návrhů na 9 členů vědecké rady Grantové agentury ČR	Splněno na 380. zasedání Rady
Návrh na udělení Národní ceny vlády Česká hlava za rok 2022	Splněno na 381. zasedání Rady
Návrh na jmenování 9 členů výzkumné rady Technologické agentury ČR	Splněno na 381. zasedání Rady
Zprávy o činnosti poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce členů poradních orgánů za rok 2022 (Odborných panelů a Odborného orgánu hodnotitelů)	Splněno na 381. zasedání Rady
Návrh na udělení Ceny předsedkyně Rady za rok 2022	Splněno na 383. zasedání Rady
Zprávy o činnosti Rady a jejích poradních orgánů za rok 2022 a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce členů Rady a členů jejích poradních orgánů za rok 2022	Splněno na 383. zasedání Rady
Návrh na jmenování 9 členů vědecké rady Grantové agentury ČR	Splněno na 383. zasedání Rady
Zpráva o fungování odpočtů na vědu a výzkum / výstupy činnosti pracovní skupiny pro daňové odpočty na VaV	Předloženo na 385. zasedání Rady
Zpráva o činnosti výzkumné rady TA ČR za rok 2022 a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce členů	Splněno na 383. zasedání Rady

výzkumné rady TA ČR za rok 2022	
Zpráva o činnosti vědecké rady GA ČR za rok 2022 a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce členů vědecké rady GA ČR za rok 2022	Splněno na 383. zasedání Rady
Cena předsedkyně Rady	Splněno na 383. zasedání Rady
Příprava návrhu výdajů SR VaVal 2024+	Splněno na 384. a 385. zasedání Rady
Plán činnosti výzkumné rady TA ČR pro rok 2023	Splněno na 385. zasedání Rady
Plán činnosti vědecké rady GA ČR pro rok 2023	Splněno na 385. zasedání Rady

Další činnost Rady v roce 2022

Rada v tomto roce zejména připravila a schválila stanoviska k návrhům koncepcí a programům poskytovatelů účelové podpory VaVal (blíže viz bod 10).

Rada v tomto roce zorganizovala:

- Konferenci Implementace Metodiky 2017+ (30. března 2022, Univerzitní kino SCALA, Brno, ve spolupráci s Masarykovou univerzitou)
- Kulatý stůl k transferu znalostí a technologií (9. června 2022, Lichtenštejnský palác, Praha, ve spolupráci s Akademií věd ČR)
- Konferenci Výzkum, vývoj a inovace pro řešení klimatické změny v ČR (23. června 2022, Lichtenštejnský palác, Praha, ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Akademií věd ČR)
- Brunch ministryně pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyně Rady Mgr. Heleny Langšádlové s úspěšnými mladými vědci, nositeli Prémie Lumina quaeruntur, a navazující speed-dating mladých vědců s novináři (22. září 2022, Úřad vlády ČR, Praha)
- Hackathon komunikace vědy pro studenty středních škol (31. října 2022, Pevnost poznání v Olomouci, ve spolupráci s Českou asociací science center)
- Slavnostní setkání „30 let činnosti Rady“ za účasti předsedy vlády ČR Petra Fialy, místopředsedy Senátu Parlamentu ČR Jiřího Drahoše, ministryně pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyně Rady Mgr. Heleny Langšádlové, emeritních předsedů Rady a členů vlády, čelních zástupců akademické obce, ministerstev a dalších aktérů z oblasti VaVal (9. listopadu 2022, Úřad vlády ČR, Praha)
- Ocenění mimořádných výsledků výzkumu a vývoje, propagace či popularizace výzkumu a vývoje:

- Národní cena vlády Česká hlava za rok 2022 (udělena 4. prosince 2022 v rámci galavečera České televize Česká hlava),
- Cena předsedkyně Rady pro výzkum, vývoj a inovace za rok 2022 (udělena 24. listopadu 2022, Hrzánský palác, Praha),
- Cena vlády nadanému studentovi za rok 2022 (cena bude udělena návazně na rozhodnutí vlády v roce 2023).

1. Činnost Rady v legislativně - právní oblasti

Novela zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

V průběhu roku 2022 Rada diskutovala návrh nového zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí. Záměrem připravované úpravy je zejména vytvoření legislativních podmínek pro transfer znalostí, zlepšení podmínek pro lidské zdroje v oblasti výzkumu a vývoje, stanovení etických zásad, ochrana bezpečnostních zájmů státu, ochrana duševního vlastnictví, vyšší provázanost základního a aplikovaného výzkumu, snížení byrokratické zátěže, vyšší flexibilita a zjednodušení systému podmínek účelové i institucionální podpory, nové formy podpory inovací pomocí finančních nástrojů a zajištění transparentních rozhodovacích procesů na úrovni poskytovatelů.

2. Hodnocení výsledků ukončených programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Podle § 35 odst. 2 písm. d) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací je Radě uložena povinnost zabezpečit hodnocení výsledků ukončených programů výzkumu, vývoje a inovací.

V roce 2022 byly hodnoceny dva vzájemně se doplňující programy výzkumu a vývoje, administrované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Jednalo se o: Národní program udržitelnosti I (dále jen „NPU I“) a Národní program udržitelnosti II (dále jen „NPU II“). Úkolem těchto dvou programů bylo finančně pomoci a motivovat realizátory projektů nových výzkumných center vybudovaných v ČR v letech 2007–2013/2015 za finanční spoluúčasti Evropského fondu pro regionální rozvoj. Hodnocené programy měly za úkol zabezpečit udržitelnost kapacit výzkumných organizací, a to alespoň pět let po ukončení realizace projektů.

Hodnocení bylo realizováno podle Metodiky hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací. K hodnocení bylo využito informací, které Radě předal poskytovatel ve zprávách o provedeném hodnocení výsledků ukončených programů a údajů z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací.

V průběhu realizace dvou programů, které byly předmětem hodnocení, bylo v letech 2013–2020 dle údajů v IS VaVal podpořeno celkem 66 projektů celkovou finanční částkou 22 971 mil. Kč, podpora ze státního rozpočtu činila 10 493 mil. Kč, tj. 45,67 %.

Dokument byl projednán a schválen Radou, která se jím zabývala na svém 379. zasedání dne 20. května 2022, a následně schválen usnesením vlády.

3. Podpora VaVal ze státního rozpočtu

Podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Rada každoročně předkládá vládě návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na VaVal, který je MF zpracován do návrhu zákona o státním rozpočtu.

Na 373. zasedání Rady dne 26. listopadu 2021 byly schváleny „Pokyny Rady k přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na VaVal na roky 2023 - 2025 s výhledem do roku 2029“, byl schválen harmonogram přípravy návrhu výdajů SR ČR na VaVal. Byl schválen a následně poskytovatelům rozeslán Výchozí návrh výdajů SR ČR na VaVal na roky 2023-2025 s žádostí o předložení návrhů poskytovatelů (vč. „nadpožadavků“ s odůvodněním) do 20. ledna 2022.

Na 376. zasedání Rady dne 25. února 2022 byly projednány výsledky úvodních jednání zástupců Rady s poskytovateli. Jednání o návrzích výdajů s poskytovateli i samotná příprava návrhu výdajů na VaVal 2023 - 2025 byla v počátcích ovlivněna probíhajícím rozpočtovým provizoriem a skutečností, že zákon o státním rozpočtu na rok 2022 byl schválen až v březnu 2022.

Na 377. zasedání dne 25. března 2022 byl Radě předložen materiál „Návrh výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 s výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029“, ve kterém byl kladen důraz na platný střednědobý výhled a na využití nároků z nespotřebovaných výdajů. Bylo navrženo zachovat střednědobé výhledy dle UV č. 80/2022, tj. na rok 2023 celkem 39 323 893,2 tis. Kč, na rok 2024 celkem 39 335 793,2 tis. Kč, a na rok 2025 celkem 39 361 173,3 tis. Kč.

Na mimořádném zasedání Rady dne 12. dubna 2022 byl schválen „Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029“ a Rada požádala svoji předsedkyni o předložení materiálu do mezirezortního připomínkového řízení (dále jen „MPŘ“).

Na 379. zasedání dne 20. května 2022 Rada schválila finální návrh výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 s výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029 (dále jen „Návrh výdajů na VaVal 2023+“), ve kterém navrhla celkové objemy výdajů na VaVal v následující výši:

na r. 2023 celkem 39 323 893,2 tis. Kč,

na r. 2024 celkem 43 657 052,3 tis. Kč,

na r. 2025 celkem 45 221 969,5 tis. Kč.

Kompletní materiál byl předložen ke schválení vládě se 3 rozpory, a to: s 1 rozporem s Ministerstvem financí, který se týkal navýšení výdajů na VaVal v letech 2024–2025, a se 2 rozpory s Ministerstvem kultury a Ministerstvem zemědělství týkajícími se návrhu výdajů v roce 2023. Vláda vzala návrh Rady na vědomí svým usnesením ze dne 1. června 2022 č. 452 o návrhu výdajů státního rozpočtu ČR na VaVal na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029.

Na 381. zasedání dne 2. září 2022 byla Rada informována o tom, že Ministerstvo financí předložilo dne 1. září 2022 materiál pro jednání vlády „Návrh zákona o státním rozpočtu České

republiky na rok 2023 a návrh usnesení vlády České republiky k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a k návrhu střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2024 a 2025“. V tomto návrhu MF navrhlo výdaje na VaVal pro rok 2023 ve výši a struktuře navržené Radou na 379. zasedání dne 20. května 2022, které vzala vláda na vědomí svým usnesením ze dne 1. června 2022 č. 452 (s jedinou výjimkou – navýšeny institucionální výdaje u Ministerstva obrany o 490 tis. Kč). Pro roky 2024 a 2025 však MF navrhlo navýšení oproti r. 2023 pouze o 3,5 mil. Kč s tím, že v obou letech navrhlo výdaje na VaVal ve výši a struktuře odpovídající platnému střednědobému výhledu pro rok 2024 (s jedinou výjimkou u ÚV ČR – snížení výdajů o 7,9 mil. Kč na vědecké diplomaty, výdaje převedeny na Ministerstvo zahraničních věcí).

Na jednání vlády byl tak ze strany MF předložen návrh výdajů na VaVal v následující výši:

- na r. 2023 celkem 39 324 383 664 Kč, (tj. o 490,4 tis. Kč více, než navrhla Rada)
- na r. 2024 celkem 39 327 890 383 Kč, (tj. o 4 329,2 mil. Kč méně, než navrhla Rada)
- na r. 2025 celkem 39 327 890 383 Kč, (tj. o 5 894,1 mil. Kč méně, než navrhla Rada).

4. Analýza a hodnocení výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím

Zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ukládá Radě zabezpečit zpracování pravidelných ročních analýz a hodnocení stavu výzkumu a vývoje v České republice a jejich srovnání se zahraničím (dále jen „Analýza“) a jejich předložení vládě.

Cílem materiálu je charakterizovat systém výzkumu, vývoje a inovací jako celek, popsat jeho součásti a vazby mezi nimi tak, jak se systém vyvinul v čase. Materiál by měl koncentrovat velké množství informací z oblasti VaVal, adekvátně je vizualizovat a interpretovat.

Na 379. zasedání Rady dne 20. května 2022 bylo schváleno zadání Analýzy s tím, že pracovní verze materiálu byla předložena na 385. zasedání Rady dne 16. prosince 2022.

Velké výzkumné infrastruktury

Na 372. zasedání dne 27. října 2021 projednala Rada stanovisko k materiálu Mezinárodní peer-review hodnocení velkých výzkumných infrastruktur ČR uskutečněné v roce 2021. Materiál byl předložen vládě pro informaci dne 6. prosince 2021.

Na 375. zasedání dne 28. ledna 2022 projednala Rada materiál Analýza přínosů a dopadů velkých výzkumných infrastruktur ČR, který vypracovalo Technologické centrum AV ČR (dále jen „TC AV ČR“, dnes TC Praha) ve spolupráci s MŠMT a velkými výzkumnými infrastrukturami. Na 377. zasedání dne 25. března 2022 schválila Rada stanovisko k tomuto materiálu. V usnesení k tomuto bodu Rada navrhla MŠMT zřídit společnou pracovní skupinu k otázce hodnocení přínosů, socioekonomických dopadů a finanční efektivnosti velkých výzkumných infrastruktur.

V návaznosti na dopis čj. MSMT-21578/2022-4 ze dne 13. září 2022 Rada projednala na svém 382. zasedání dne 30. září 2022 v bodě A7 materiál Návrh velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023–2026. Rada schválila stanovisko k tomuto materiálu a požádala MŠMT o vypořádání připomínek Rady k materiálu před jeho

předložením do mezirezortního připomínkového řízení. Materiál Návrh velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023–2026 byl projednán vládou ČR dne 14. prosince 2022 a vláda k němu přijala usnesení č. 1043.

5. Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů

Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů schválená usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2017 č. 107 (dále jen „Metodika 2017+“) stanovila provést v roce 2022 na národní úrovni implementaci plného Modulu 1 - kvalita vybraných nebibliometrizovatelných výsledků a Modulu 2 - výkonnost výzkumu:

Modul 1 „Kvalita vybraných výsledků“ (nástroj – vzdálené recenze)

V roce 2022 byly hodnoceny v Modulu 1 výsledky podle obou kritérií: „společenská relevance“ i „přínos k poznání“. V souladu s předpisem Metodiky 2017+ pro pátý rok hodnocení byly hodnoceny výsledky uplatněné v letech 2016 - 2020 s termínem sběru do 31. května 2021, s tím, že výsledek lze za danou výzkumnou organizaci (dále jen „VO“) přihlásit do hodnocení vybraných výsledků podle Metodiky 2017+ pouze jednou. Do hodnocení byly zařazeny výzkumné organizace, které v roce předcházejícím roku hodnocení pobíraly institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, a ty, o jejichž zhodnocení požádal poskytovatel institucionální podpory.

Limity počtu předkládaných vybraných výsledků byly stanoveny pro každou výzkumnou organizaci vstupující do hodnocení takto:

- Instituce byly povinny dodat do hodnocení 1 výsledek na 10 mil. Kč z částky DKRVO jim přidělené v roce předcházejícím hodnocení s tím, že „pokud je VO v roce, za který se předávají výsledky hodnocení, příjemcem institucionální podpory na DKRVO vyšší než 10 mil. Kč, dodává navíc 1 výsledek na každých dalších (započatých) 10 mil. Kč podpory s povinností předat výsledky v proporcích odpovídajících vnitřní struktuře VO (s ohledem na výzkumné funkční celky)“. Pojem výzkumné funkční celky se týká typicky vysokých škol, velkých ústavů AV ČR a dalších velkých výzkumných organizací. Výzkumnými funkčními celky mohou být výzkumné ústavy, organizační jednotky typu fakulta, nebo skupiny fakult či ústavů. Stanovenou kvótu mohly VO naplnit bibliometrizovatelnými i nebibliometrizovatelnými výsledky.
- Pro posílení hodnocení aplikovaných výsledků a společenských a humanitních věd (SSHA) mohly výzkumné organizace vybrat ještě další výsledky podle odlišně stanovené kvóty. Rozhodující pro určení této kvóty byl počet záznamů o výsledcích, které daná výzkumná organizace předala do RIV s předchozím rokem uplatnění a které byly evidovány v RIV k 1. červnu předmětného roku bez ohledu na velikost jednotlivých podílů u výsledků, které vznikly ve spolupráci více subjektů. Každý výsledek se tedy bral zvlášť, hodnocení nepředchází žádné „dělení“. Ocenit přínos k výsledku a jeho míru je zodpovědností Odborných panelů. Tato doplňková kvóta se naplňuje výlučně nebibliometrizovatelnými výsledky. Tím je zabezpečeno posílení hodnocení takových vědeckých výsledků, o kterých lze rozhodovat pouze formou peer review.

Zároveň byl dán pro instituce, které byly na národní úrovni hodnoceny poprvé tzv. „minimální počet předkládaných výsledků“, aby byl pro hodnocení instituce zajištěn alespoň takový počet

výsledků, který poskytne rámcový vhled do kvality její produkce v posledních pěti letech. Minimální počet 10 předkládaných výsledků za jednu VO je vybírán z výsledků uplatněných v uplynulých 5 letech. Doporučeno bylo předat výsledky v proporcích odpovídajících vnitřní struktuře VO s ohledem na výzkumné funkční celky. Ty VO, které dosáhly méně výsledků, než je stanovený minimální počet, nebyly z hodnocení vyloučeny, pokud tuto skutečnost vysvětlí. Minimální počet výsledků je určen kumulativně. Nově přihlášeným a výzkumným organizacím, jejichž limity nedosahují v součtu 10 ks, byl povinný celkový limit do 10 ks doplněn.

Pomocí vzdálených recenzí bylo provedeno celkem 5 050 recenzních posouzení a zhodnoceno celkem 2 593 výsledků, tři výsledky zhodnoceny nebyly.

Modul 2 „Výkonnost výzkumu“ (nástroj – bibliometrická analýza a další)

V rámci Modulu 2 - byla provedena bibliometrická analýza u bibliometrizablených výsledků (druhy výsledků Jimp, JSc a D), které jsou evidovány v mezinárodních citačních databázích Web of Science (WoS) a Scopus v letech 2017 – 2020. Bibliometrická analýza byla primárně provedena na základě dat databáze WoS v oborové struktuře dle OECD. Doplnková oborová bibliometrická analýza dat pomocí databáze SCOPUS byla zpracována na základě vyžádání předsedů Odborných panelů v oborových skupinách 2. Engineering and Technology, 4. Agricultural and Veterinary Sciences, 5. Social Sciences a 6. Humanities and the Arts. Z hlediska roku uplatnění výsledků byly výstupy zpracovány ve dvou úrovních: souhrnné víceleté hodnocení (2017-2020) a jednoletá analýza, která byla zaměřena na výsledky uplatněné v posledním sledovaném roce (2020). Podklady pro hodnocení bibliometrizablených výsledků byly zajištěny dodávkou dat z příslušných citačních databází, které se kompletovaly s databází RIV, která dodané podklady rozšiřuje o další analyzované informace. Pomocí bibliometrické analýzy bylo zhodnoceno cca 100 000 výsledků VaVal.

Modul 2 byl v souladu s Radou schváleným dokumentem M17+ Uživatelská příručka pro výzkumné organizace, členy Odborných panelů, externí hodnotitele a poskytovatele institucionální podpory VaVal - Postup hodnocení výsledků dle Metodiky 2017+ doplněn o analýzu autorů podle RIV a o další podpůrné a doplňkové analýzy. Průběh hodnocení byl zajišťován oborově členěnými Odbornými panely ve spolupráci se Sekcí Rady. Postup hodnocení výsledků a činnost Odborných panelů je popsán v kapitole 9 Odborné a poradní orgány Rady v části Odborné panely.

Rada měla dle Metodiky 2017+ dohled nad hodnocením. Její úlohou bylo dohlížet na dodržování principů hodnocení a řešit sporné případy, vzniklé nejasnosti a relevantní dotazy.

6. Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Informační systém výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „IS VaVal“) je tvořen čtyřmi provázanými částmi, kterými jsou Evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích (VES), Centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací (CEA), Centrální evidence projektů (CEP) a Rejstřík informací o výsledcích (RIV). Pro odbornou veřejnost byly udržovány navíc moduly Systému pro analýzu dat (SAD) a rozhraní pro strojové zpracování dat (API) a nově byl vytvořen analytický modul ANV, který zobrazuje v rámci obecné analýzy statistiky jednotlivých výskytů výsledků dle roků sběru dat od roku 2017.

V roce 2022 byla dále rozvíjena utilita Editačního rozhraní pro příjemce (dále jen „VaVER“), který je SW nástrojem sloužícím výzkumným organizacím pro vytváření datových XML dávek CEP a RIV. V září 2022 evidoval VaVER 3546 registrovaných uživatelů. VaVER má v sobě

implementovanou webovou kontrolní službu RIV/CEP. Účelem webové kontrolní služby je umožnit validaci dat před vkládáním nových údajů do IS VaVal nebo vymazáním či opravami již vložených údajů dálkovým přístupem.

Již v průběhu roku 2018 byl realizován proces certifikace systému managementu bezpečnosti informací dle mezinárodně platného standardu ISO/IEC 27001 aplikovaného na IS VaVal. Norma ISO 27001 podle nejnovější verze z roku 2013 zaručuje soulad s aktuálními legislativními požadavky (především ochrana osobních údajů). Vybudování systémového přístupu přináší větší bezpečnost a významným způsobem snižuje riziko úniku informací. IS VaVal byl certifikován v únoru 2019 a v lednu 2022 úspěšně absolvoval re-certifikační audit a certifikát ISO/IEC 27001 mu byl prodloužen.

V souvislosti s rolí provozovatele a správce informačního systému je rovněž poskytována technická podpora. Za rok 2022 bylo řešeno a zodpovězeno celkem 2 461 dotazů a za více než čtyřletou existenci IS VaVal bylo na tento systém proškoleny celkem 3 968 osob, jak prostřednictvím pravidelných skupinových seminářů, tak individuálně přímo na pracovištích uživatelů (příjemců podpory a poskytovatelů).

V roce 2022 byla v IS VaVal realizována modernizace webového rozhraní, redesign jednotlivých částí, optimalizace provozu databáze, modernizace kódu a technologie, modernizována uživatelská rozhraní, zavedeno fulltextové vyhledávání nad celým systémem atd. Nový systém ve verzi 3.1 byl spuštěn 11. ledna 2022. V souladu s podněty poskytovatelů podpory a potřebami dalších uživatelů IS VaVal Rada v roce 2022 schválila předložený návrh úprav IS VaVal pro rok 2023.

Další činnost Rady ve vztahu k IS VaVal

V souladu se zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací byla v roce 2022 Radou provedena uzávěrka sběru dat za rok 2021 a kontrola dat předaných do IS VaVal v roce 2021. Do kontrolovaných dat byly zařazeny i veškeré opravy dodávek dat týkající se předchozích let. Cílem kontrol bylo zejména vyhledat projekty z CEP, ke kterým nebyly nalezeny výsledky v RIV, a dále zachytit jednotlivé datové nesrovnalosti. Zjištěné nesrovnalosti byly řešeny s jednotlivými poskytovateli, kteří údaje v termínu do 31. května 2022 ve většině případů doplnili či opravili.

V řádném termínu do 31. května 2022 byla od všech poskytovatelů převzata data o výsledcích výzkumných organizací, které vznikly na základě státem podporovaného výzkumu a vývoje.

V termínu do 20. září 2022 byly rovněž předány výsledky ostatních organizací k projektům VaVal ukončeným v roce 2021 a dále výsledky výzkumných organizací, které vznikly bez podpory podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Veškeré popisy předávaných údajů do IS VaVal – CEA22, CEP22, RIV22 a VES22 byly zveřejněny v příslušných termínech. Dále byl zajištěn plynulý přechod datových struktur IS VaVal v požadovaných termínech z roku 2021 na rok 2022. V souladu s těmito změnami bylo upraveno schéma XML platné pro předávaná data a současně byla upravena i kontrolní služba týkající se předávaných dat do IS VaVal v roce 2022.

7. Výzkum, vývoj a inovace v ČR a v zahraničí

Rada zabezpečuje podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací kromě jiných úkolů také jednání s poradními orgány pro výzkum, vývoj a inovace Evropské unie

a s radami pro výzkum, vývoj a inovace jednotlivých členských států Evropské unie i dalších zemí.

Na poli vědecko-výzkumné zahraniční spolupráce byla v roce 2022 podporována činnost vědeckých diplomatů umístěných na zahraničních úřadech v Tel Avivu (Izrael), ve Washingtonu D. C. (USA) a pro oblast jihovýchodní Asie se sídlem v Taipei. Vědečtí diplomaté zajišťují: (a) prezentaci české vědy a jejich úspěchů v zahraničí; (b) iniciaci a podporu bilaterálních kontaktů s VaVal institucemi v zemi působení; (c) organizaci českých vědeckých misí do země působení; (d) šíření informací o mezinárodních programech spolupráce prestižních vědeckých pracovišť v zemi působení; (e) monitorování systému řízení a podpory VaVal v zemi působení. V souvislosti s prodloužením trvání míst vědeckých diplomatů v Izraeli, USA a pro oblast Jihovýchodní Asie, byly v roce 2022 podepsány mezi Ministerstvem zahraničních věcí (dále jen „MZV“) a ÚV ČR dodatky k protokolům o převodu systemizovaného místa včetně příslušných prostředků, které prodloužily trvání míst vědeckých diplomatů v uvedených destinacích do 31. prosince 2027. Současně v souvislosti se žádostí vědeckého diplomata v USA o ukončení jeho vyslání k 6. listopadu 2022 byla MZV adresována odpověď se souhlasem s navrženým termínem ukončení jeho vyslání spolu se žádostí o vypsání výběrového řízení na toto uvolněné místo. MZV v rámci Plánu střídání 2023 rovněž vypisuje výběrové řízení na obsazení místa vědecké diplomatky v Izraeli.

Zahraníční cesty

Ve dnech 19. – 20. května 2022 byla realizována zahraniční cesta do Kodaně, Dánska, na jednání sekretářů evropských poradních orgánů pro vědu, technologie a inovace. Sekretariát Rady zastupovala na tomto jednání Mgr. Kateřina Hradilová, Ph.D. Zástupci jednotlivých poradních orgánů diskutovali témata jako role univerzit v transferu znalostí a technologií nebo důsledky války na Ukrajině z hlediska vědecko-výzkumné spolupráce. Účastníci se také navzájem informovali o dění v jednotlivých institucích. Ve dnech 20. – 21. října 2022 proběhlo mezinárodní jednání sekretářů a předsedů evropských poradních orgánů pro vědu, technologie a inovace v Lausanne, Švýcarsku. Jednání proběhlo za přítomnosti předsedů a místopředsedů Rad. Tematickým zaměřením jednání byla Role univerzit v hodnotovém řetězci. Za sekretariát Rady byla k účasti na tomto jednání nominována Mgr. Kateřina Hradilová, Ph.D.

Ministryně pro vědu, výzkum a inovace Mgr. Langšádlová se při své návštěvě Mnichova 22. června 2022 nejprve setkala s bavorským ministrem pro vědu Markusem Blumem, se kterým hovořila o možnosti společných vědeckých projektů s podporou EU. Následovala prohlídka Fraunhoferova institutu pro aplikovanou a integrovanou bezpečnost, kde profesor Georg Sigl prezentoval výzkum v oblasti kybernetické bezpečnosti pro automobily. Dále ministryně navštívila veletrh automatica a tamější nejzajímavější expozice robotiky a umělé inteligence. Závěrem se setkala s věhlasným profesorem robotiky a AI Sami Haddadinem, se kterým diskutovala o propojení základního a aplikovaného výzkumu a výroby.

Ministryně pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyně Rady Mgr. Helena Langšádlová navštívila ve dnech 23. – 26. října 2022 Izrael. Během své čtyřdenní pracovní cesty absolvovala sérii jednání na Reichman University (dříve IDC Herzliya), Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě, Technionu v Haifě a Weizmannově institutu věd v Rechovot. Všechny tři posledně jmenované univerzity patří mezi nejlepší výzkumné instituce v zemi a pravidelně se umísťují na předních příčkách mezinárodních hodnocení – podle mezinárodního ARWU žebříčku za rok 2022 patří mezi 100 nejlepších světových univerzit. Ministryně Langšádlová se také setkala s vedením

Izraelské inovační autority v čele s dr. Ami Appelbauem, předsedou Národní rady pro civilní výzkum a vývoj prof. Peretzem Laviem a klíčovými představiteli ministerstva pro inovace, vědu a technologie. Navštívila rovněž prestižní výzkumný think-tank Samuel Neaman Institute for National Policy Research v Haifě, kde v rámci kulatého stolu vedla debatu s jeho výzkumníky o možnostech spolupráce s ČR. V neposlední řadě zavítala delegace paní ministryně také do firmy Mobileye v Jeruzalémě, jež patří mezi světové lídry v oblasti vývoje autonomních vozidel, a absolvovala návštěvu unikátního akceleratoru „Road2“ v Haifě, jenž zajímavým způsobem propojuje tamní začínající start-upy s potřebami firem a municipalit. ZÚ Brusel uspořádal tento rok již třetí návštěvu české delegace ve světově uznávaném centru výzkumu polovodičů IMEC ve vlámské Lovani, a to tentokrát na úrovni ministryně pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyně Rady Mgr. Heleny Langšádlové, která 6. září jednala v IMECu o možnostech spolupráce. Návštěva pokračovala 7. září 2022 jednáním s vedením Kanceláře pro technologický transfer (Technology Transfer Office -TTO) Katolické university v Lovani (KUL), a to s prof. Koenem Debackere (KD), generálním manažerem TTO, a Dr. Martinem Hinloulem (MH), vedoucím Výzkumu a rozvoje KUL. Bylo dojednáno, že MH v ČR na pozvání paní ministryně Langšádlové seznámí české odborníky s detaily úspěšného technologického transferu. Byla přislíbena konzultace zaměřená na novou českou legislativu v této oblasti. Ve dnech 20. – 22. června 2022 proběhl za účasti ministryně Mgr. Heleny Langšádlové Česko – bavorský dialog „Výměna zkušeností k aktuálním otázkám v oblasti vědy a životního prostředí“.

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+

Usnesením vlády ze dne 20. července 2020 č. 759 byla schválena Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky 2021+ (dále jen „NP VaVal 2021+“), dokument zpracovaný Radou. NP VaVal 2021+ představuje zastřešující strategický dokument na národní úrovni pro rozvoj všech složek výzkumu, vývoje a inovací v České republice a přispívá k naplňování některých kritérií základní podmínky pro možnost čerpání prostředků z fondů Evropské unie v programovém období 2021–2027. NP VaVal 2021+ definuje 5 strategických cílů a 28 opatření k jejich realizaci.

V roce 2022 pokračovala realizace relevantních částí NP VaVal 2021+ dle termínů uvedených u každého z opatření. Realizace opatření závisí na možnostech státního rozpočtu.

Rada v roce 2022 zahájila přípravu nových Národních priorit orientovaného výzkumu, které do budoucna stanoví jasné strategické směry rozvoje výzkumného a inovačního prostředí. Součástí procesu přípravy Národních priorit výzkumu je uskutečnění tří kulatých stolů, kde budou průběžně diskutovány dílčí výstupy směřující k formulaci nových Národních priorit orientovaného výzkumu. První kulatý stůl proběhl dne 11. října 2022.

Podklady pro vyhodnocení plnění NP VaVal 2021+ a aktualizaci věcného vymezení nových Národních priorit orientovaného výzkumu jsou zpracovávány v rámci veřejné zakázky „Koncepční a analytická podpora RVVI“.

Operační programy Evropských strukturálních a investičních fondů

Rada se prostřednictvím svých zástupců (členů Rady) zúčastňuje monitorovacích výborů a jednání dalších platforem k několika operačním programům. Své zástupce má ve vybraných monitorovacích výborech.

8. Odborné a poradní orgány Rady

Bioetická komise

Bioetická komise je poradním orgánem Rady podle § 35 odst. 7 písm. c) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Působí podle § 24 zákona č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů. Činnost ve smyslu citovaného zákona je zásadním posláním Bioetické komise. V červnu 2022 proběhla obměna členů Bioetické komise na návrh členů Rady.

Komise pro hodnocení výzkumných organizací a ukončených programů

Komise pro hodnocení výzkumných organizací a ukončených programů (dále jen „KHV“) je odborným a poradním orgánem Rady podle § 35 odst. 7 písm. b) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací pro účely realizace hodnocení dle Metodiky 2017+. Hlavními úkoly, kterými se KHV v roce 2022 zabývala, bylo zabezpečení hodnocení dle Metodiky 2017+ a návazně na to metodické směřování přípravy dalšího kola hodnocení – Hodnocení22.

KHV je také poradním orgánem pro účely koordinace resortních metodik hodnocení výzkumných organizací a pro účely koordinace hodnocení účelových programů, a to jak ex ante, průběžných, tak také ex post. KHV se věnovala posouzení souladu resortních metodik s Metodikou 2017+. Dále se v průběhu celého roku intenzivně věnovala hodnocení návrhů programů VaVal a koncepcí VaVal a vydávala k nim svá vyjádření.

Další oblastí, kterou se KHV zabývala, je rozvoj Metodiky 2017+ v segmentu vysokých škol v rámci nově ustavené pracovní skupiny reprezentací vysokých škol a KHV. Tato skupina navázala na práci loňské pracovní skupiny, která se primárně věnovala otázce oborových portfolií a ve svých závěrech doporučila podrobnější diskusi k nastavení Modulu 1. V tomto roce se PS zaměřila zejména na pilotní projekt zmapování a verifikace oborových portfolií VŠ.

KHV měla v roce 2022 celkem 10 řádných jednání. Mezi jednotlivými jednáními se podle potřeby uskutečňovala komunikace mezi předsedou a členy KHV. V průběhu celého roku 2022 probíhala úzká spolupráce mezi Radou a KHV.

Odborné panely a Odborný orgán hodnotitelů

Rada dle § 35 odst. 2 písm. d) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zabezpečuje hodnocení výsledků výzkumných organizací a výsledků ukončených programů podle Metodiky 2017+. Odborné panely (dále jen „OP“) a Odborný orgán hodnotitelů (dále jen „OOH“) byly ustaveny Radou za účelem hodnocení podle Metodiky 2017+.

Metodika 2017+ definuje celkem 5 základních modulů, ve kterých hodnocení probíhá, a to: M1 - Kvalita vybraných výsledků, M2 - Výkonnost výzkumu, M3 - Společenská relevance, M4 - Viabilita/Životaschopnost a M5 - Strategie a koncepce. Hodnocení ve všech pěti modulech využívá v různé míře tři základní nástroje: bibliometrickou analýzu (nástroj 1), vzdálené recenze (nástroj 2) a návštěvu panelů na místě (nástroj 3). Přejít na novou Metodiku 2017+ odpovídající mezinárodním standardům probíhá postupně a na národní úrovni zahrnuje jednotlivé nástroje Modulů 1 a 2. V roce 2022 byl dokončen pátý rok hodnocení podle Metodiky 2017+.

Odborné panely

Pro odborné posouzení bylo ustaveno 6 OP podle oborových skupin OECD Frascati Manual : 1. Natural Sciences, 2. Engineering and Technology, 3. Medical and Health Sciences, 4. Agricultural and Veterinary Sciences, 5. Social Sciences, 6. Humanities and the Arts. Odborný panel byl řízen předsedou za podpory místopředsedy. Předseda a místopředseda panelu ve vzájemné součinnosti koordinovali a monitorovali práci členů OP a hodnotitelů. OP každé oborové skupiny měl nejméně tolik členů, kolik oborů bylo ve skupině obsaženo. Celkovou koordinací hodnocení dle Metodiky 2017+ byl Radou na jejím 372. zasedání dne 27. října 2021 pověřen prof. Tomáš Polívka. Mezi jeho hlavní činnosti patří prezentace Metodiky 2017+ v médiích, osobní návštěvy a konzultace Metodiky 2017+ napříč výzkumnými organizacemi v celé České republice, hlavní supervize celého hodnocení včetně kontroly bibliometrických zpráv, koordinace činností napříč oborovými skupinami a podpora rozhodování ve sporných případech.

Hlavními úkoly OP bylo zajištění distribuce výsledků zařazených do jim věcně příslušného oboru ke vzdálenému recenznímu posouzení externím hodnotitelům sdruženým v OOH, rozhodování ve sporných případech, dále také příprava odborných komentářů k bibliometrickým zprávám za obory a také příprava souhrnných zpráv k Modulu 1 a Modulu 2.

Odborný orgán hodnotitelů

OOH je členěn podle oborových skupin OECD do úrovně Detailed FORD. Jednotlivé obory (FORD a Detailed FORD) byly zastoupeny takovým počtem členů, aby mohly být adekvátně zhodnoceny výsledky přihlášené v daném roce, a to s ohledem na zastoupení odborníků ze základního a aplikovaného výzkumu, respektive odborníky z praxe tam, kde je to vhodné a účelné. Za odbornou způsobilost nově zapojených členů OOH ručí členové Odborných panelů, kteří jejich přidání do databáze iniciovali, následně je ztvzuje panel, garanti hodnocení za jednotlivé oborové skupiny za KHV a hlavní koordinátor a výsledná aktualizace tohoto poradního orgánu je schvalována předsednictvem Rady v průběhu letních měsíců tak, aby mohl být bez zbytečného prodlení vypraven tento dále anonymizovaný materiál.

Seznam členů OOH, kteří se na vzdáleném recenzním hodnocení podíleli, je anonymizován v souladu s Metodikou 2017+. Anonymizovaná odůvodnění hodnocení vybraných výsledků jednotlivých výzkumných organizací v Modulu jsou zveřejňována na webových stránkách.

Mezinárodní poradní orgán Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Mezinárodní poradní orgán Rady složený z význačných zahraničních odborníků (dále jen „Mezinárodní rada“) ustavila Rada jako svůj poradní orgán podle § 35 odst. 7 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, dne 27. dubna 2017 na svém 325. zasedání.

Mezinárodní rada se vyjadřuje k připravovaným strategickým plánům, které se týkají výzkumu, vývoje a inovací; poskytuje nezávislá expertní stanoviska ke strategickým dokumentům vědy, výzkumu a inovací, vybraným tématům a materiálům projednávaným na zasedání Rady.

Činnost Mezinárodní rady byla ovlivněna mnoha faktory, a tak v roce 2022 proběhlo pouze jedno plánované jednání (říjen 2022) kombinovanou formou (prezenčně / videokonferenčně). V průběhu roku probíhala videokonferenční pracovní jednání se zpravodaji Rady.

Komise pro problematiku klimatu

Poradní orgán Rady pro problematiku klimatu byl ustaven z důvodů získání nadrezortního odborného pohledu na složitou problematiku související se změnami klimatu. Tato komise se zřizuje za účelem přípravy odborných materiálů pro Radu a následně pro vládu České republiky v oblastech klimatické adaptace a mitigace.

Komise svoji činnost v roce 2022 omezila na základní přípravu podkladů pro mezirezortní připomínková řízení (eKLEP), která zaměřením odpovídala jejímu zřízení a jedno neformální setkání v rámci pořádané konference (23. června 2022, Lichtenštejnský palác).

9. Aktivita Rady spojené s GA ČR a s TA ČR

GA ČR a TA ČR jsou orgány, na jejichž založení se Rada podílela a se kterými velmi úzce spolupracuje.

V souvislosti s Grantovou agenturou ČR Rada vládě předložila v roce 2022 ke schválení:

- Návrh na jmenování člena předsednictva Grantové agentury ČR
- Návrh na jmenování člena vědecké rady Grantové agentury ČR
- Návrh na jmenování člena a předsedy předsednictva Grantové agentury České republiky
- Návrh na jmenování členek / členů a předsedy vědecké rady Grantové agentury České republiky

V souvislosti s Technologickou agenturou ČR Rada vládě předložila v roce 2022 ke schválení:

- Návrh na jmenování člena předsednictva a předsedy Technologické agentury České republiky
- Návrh na jmenování 8 členek / členů a předsedy výzkumné rady Technologické agentury České republiky

10. Materiály týkající se Rady, předložené na jednání vlády v roce 2022:

- Usnesením vlády ze dne 5. ledna 2022 č. 8 byl schválen materiál „Návrh na jmenování předsedkyně Rady pro výzkum, vývoj a inovace“.
- Usnesením vlády ze dne 26. ledna 2022 č. 51 byl schválen materiál „Návrh na odvolání člena Rady pro výzkum, vývoj a inovace“.
- Usnesením vlády ze dne 26. ledna 2022 č. 52 byl schválen materiál „Návrh na jmenování člena Rady pro výzkum, vývoj a inovace“.
- Usnesením vlády ze dne 2. března 2022 č. 141 byl schválen materiál „Program Otevřené výzvy v bezpečnostním výzkumu 2023-2029 (OPSEC)“.
- Usnesením vlády ze dne 23. března 2022 č. 222 byl schválen materiál „Zpráva o činnosti výzkumné rady Technologické agentury České republiky za rok 2021 a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce výzkumné rady Technologické agentury České republiky za rok 2021“.

- Usnesením vlády ze dne 23. března 2022 č. 223 byl schválen materiál „Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2020“.
- Usnesením vlády ze dne 27. dubna 2022 č. 333 byl schválen materiál „Zřízení Národní koordinační skupiny pro podporu průmyslového výzkumu“.
- Usnesením vlády ze dne 4. května 2022 č. 361 byl schválen materiál „Návrh na odvolání člena vědecké rady Grantové agentury České republiky“.
- Usnesením vlády ze dne 18. května 2022 č. 397 byl schválen materiál „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů“.
- Usnesením vlády ze dne 18. května 2022 č. 414 byl schválen materiál „Návrh programu na podporu aplikovaného výzkumu a inovací SIGMA“.
- Usnesením vlády ze dne 1. června 2022 č. 452 byl se změnou schválen materiál „Návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029“.
- Usnesením vlády ze dne 1. června 2022 č. 466 byl schválen materiál „Ukončení členství ČR v mezinárodní organizaci Spojený ústav jaderných výzkumů (SÚJV)“.
- Usnesením vlády ze dne 15. června 2022 č. 507 byl schválen materiál „Návrh na jmenování člena Rady pro výzkum, vývoj a inovace“.
- Usnesením vlády ze dne 14. července 2022 č. 605 byl schválen materiál „Návrh na jmenování člena vědecké rady Grantové agentury České republiky“.
- Usnesením vlády ze dne 14. července 2022 č. 606 byl schválen materiál „Návrh na jmenování člena předsednictva a předsedy Technologické agentury České republiky“.
- Usnesením vlády ze dne 14. července 2022 č. 607 byl schválen materiál „Návrh na jmenování členky předsednictva Grantové agentury České republiky“.
- Usnesením vlády ze dne 24. srpna 2022 č. 724 byl schválen materiál „Koncepte výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva zemědělství na léta 2023-2032“.
- Usnesením vlády ze dne 7. září 2022 č. 750 byl schválen materiál „Program na podporu aplikovaného výzkumu a inovací v oblasti dopravy – DOPRAVA 2030“.
- Usnesením vlády ze dne 14. září 2022 č. 789 byl schválen materiál „Návrh na odvolání a jmenování členů Rady pro výzkum, vývoj a inovace“.
- Usnesením vlády ze dne 12. října 2022 č. 862 byl schválen materiál „Návrh na jmenování 8 členek / členů a předsedy výzkumné rady Technologické agentury České republiky“.

- Usnesením vlády ze dne 2. listopadu 2022 č. 911 byl schválen materiál „Hodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v roce 2020“.
- Usnesením vlády ze dne 2. listopadu 2022 č. 912 byl schválen materiál „Zpráva o činnosti poradních orgánů Rady pro výzkum, vývoj a inovace a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce členů poradních orgánů za rok 2022 (Odborných panelů a Odborného orgánu hodnotitelů)“.
- Usnesením vlády ze dne 2. listopadu 2022 č. 912 byl schválen materiál „Návrh na obelání zasedání Rady Evropské kosmické agentury na ministerské úrovni, které se uskuteční 22. a 23. listopadu 2022 v Paříži“.
- Usnesením vlády ze dne 14. prosince 2022 č. 1043 byl schválen materiál „Návrhy velkých výzkumných infrastruktur ke schválení poskytování účelové podpory v letech 2023-2026“.
- Usnesením vlády ze dne 14. prosince 2022 č. 1050 byl schválen materiál „Koncepce zdravotnického výzkumu do roku 2030“.
- Usnesením vlády ze dne 21. prosince 2022 č. 1080 byl schválen materiál „Návrh na podpis Memoranda o porozumění č. 3 mezi Agenturou Evropské unie pro Kosmický program (EUSPA) a vládou České republiky týkajícího se pokroku, kterého má být dosaženo při přípravě a zpřístupnění fyzické infrastruktury nezbytné pro provoz EUSPA v České republice“.
- Usnesením vlády ze dne 21. prosince 2022 č. 1084 byl schválen materiál „Návrh na jmenování členek / členů a předsedy vědecké rady Grantové agentury České republiky“.
- Usnesením vlády ze dne 4. ledna 2023 č. 8 byl schválen materiál „Změna programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací "ERC CZ"“.
- Usnesením vlády ze dne 4. ledna 2023 č. 12 byl schválen materiál „Zpráva o činnosti vědecké rady Grantové agentury České republiky za rok 2022 a návrh na stanovení odměn za výkon veřejné funkce vědecké rady Grantové agentury České republiky za rok 2022“.

11. Publicita vědy, výzkumu a inovací

Tiskové konference a publicita významných akcí

Ministryně pro vědu, výzkum a inovace Helena Langšádlová, jež zároveň předsedá Radě pro výzkum, vývoj a inovace, prezentovala pravidelně spolu s místopředsedy Rady a dalšími zvanými mluvčími významná sdělení k výstupům ze zasedání Rady na tiskových konferencích, jež jsou pořádány bezprostředně po zasedání Rady.

Další klíčová setkání s médii se konala u příležitosti oslav 30 let činnosti Rady dne 9. listopadu 2022 v prostorách Úřadu vlády ČR (za účasti předsedy vlády ČR a emeritních předsedů Rady), v rámci slavnostního udělení Ceny předsedkyně Rady za propagaci či popularizaci VaVal a u příležitosti předání Národní ceny vlády Česká hlava za rok 2022.

K odborným setkáním, která Rada organizovala v roce 2022, byla zajištěna publicita stěžejně cestou brífinků pro média a pozvánek vybraným novinářům k účasti na akci (30. března –

Konference Implementace Metodiky hodnocení 2017+, Brno; 9. června – Kulatý stůl k transferu znalostí a technologií, Praha; 23. června – Konference Výzkum, vývoj a inovace pro řešení klimatické změny v ČR, Praha; 21. října – společné jednání Rady s Mezinárodním poradním orgánem, Praha).

Předsedkyně Rady a ministryně pro vědu, výzkum a inovace se dále 22. září 2022 v prostorách Úřadu vlády ČR sešla s úspěšnými mladými vědci a vědkyněmi, nositeli a nositelkami Prémie Lumina quaeruntur, kterou uděluje Akademie věd ČR. Na setkání navázal speed-dating mladých vědců s novináři. Ve spolupráci Rady s Českou asociací science center se 31. října 2022 v Pevnosti poznání v Olomouci uskutečnil první hackathon komunikace vědy. Studenti středních škol zde designovali za supervize zkušených lektorů komunikační projekty na rozdílná témata od politologie až po kosmický výzkum. Z hackathonu vyplynulo klíčové použití sociálních sítí pro komunikaci vědy v dané cílové skupině. Studenti často sítě užívají jako důležitý zdroj informací o světě. Studenti zde kupř. získali informace, jak a proč vědu komunikovat směrem k veřejnosti. Obě akce zaznamenaly širší publicitu na sociálních sítích.

Tisková sdělení

O výsledcích zasedání Rady pravidelně informoval Odbor koordinace vědy, vývoje a inovací (Oddělení publicity vědy, výzkumu a inovací) ve spolupráci s Oddělením tiskovým Úřadu vlády ČR prostřednictvím tiskových zpráv, kterých bylo k výstupům ze zasedání Rady v roce 2022 vydáno 15 (z celkového počtu 38 zpráv).

Další tisková sdělení se mj. týkala plnění programového prohlášení vlády v oblasti vědy a výzkumu, podpory ukrajinských vědců od počátku ruské invaze na Ukrajině, závěrů z pořádaných konferenčních akcí, výsledků jednání a doporučení Mezinárodní rady, jmenování nových členů Rady a náměstků pro oblast vědy a výzkumu, či aktualit z činnosti vědeckých diplomatů působících v Izraeli, USA a JV Asii – včetně jmenování ministryně Heleny Langšádlové do funkce předsedkyně Rady dne 5. ledna 2022. A dále ocenění mimořádných výsledků výzkumu a vývoje, propagace či popularizace výzkumu a vývoje (Národní cena vlády Česká hlava, Cena předsedkyně Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Cena vlády nadanému studentovi).

Propagační letáky

Odbor Rady připravuje průběžně pozvánky, programové letáky, elektronické prezentace a další propagační výstupy k pořádaným akcím. Materiály jsou šířeny na konferenčních a dalších odborných setkáních a při oficiálních návštěvách předsednictva/členů Rady a vlády.

Webová prezentace

Na webu www.vyzkum.cz, z něž novináři a odborná veřejnost získávají komplexní informace z oblasti vědní politiky a činnosti Rady, je obsah aktualizován dle potřeby týdně – v české a anglické sekci. Na homepage (sekce Aktuality/ News) jsou zveřejňovány články a tiskové zprávy včetně výstupů z tisku, aktuální sdělení, rozhovory, veřejné výzvy a další informace související s činností Rady (v roce 2022 zveřejněno celkem 58 aktualit, řada článků byla sdílena také na webu www.vlada.cz). Dalších 20 aktualit zde bylo zveřejněno v kategoriích Ministryně pro vědu a Rovné příležitosti.

Na webu www.vyzkum.cz byly v jednotlivých sekcích kromě již uvedených údajů standardně zveřejněny či aktualizovány koncepční dokumenty a publikace VaVal, legislativa související

s touto oblastí, odkazy a údaje Informačního systému VaVal, schválené podklady ze zasedání Rady, a další informace. Zřízena zde byla nová hlavní kategorie Ministryně pro vědu, která informuje o významných aktivitách a cílech úřadu ministryně pro vědu, výzkum a inovace.

Sociální sítě

Tiskové zprávy a aktuality, které se týkají Rady, jsou prezentovány na sociálních sítích (Facebook, Twitter, nově od roku 2022 Instagram, příprava profilu na LinkedIn) na adresách @vedavyzkum a @vedatweetuje. Dále slouží profily Rady ke sdílení informací např. o programových výzvách resortů na podporu projektů VaVal a prezentacích EU programů výzkumu a vývoje, ke sdílení klíčových aktivit úřadu ministryně pro vědu, významných výročí či mezinárodně významných výsledků výzkumu českých vědců. Od roku 2022 mají příspěvky na sociálních profilech Rady nově sjednocený grafický design.

Významná ocenění

Cena předsedkyně Rady pro výzkum, vývoj a inovace za propagaci či popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „Cena předsedkyně Rady“) je udělována jednou ročně a je určena vědeckým pracovníkům, novinářům, učitelům, podnikatelům, cestovatelům a dalším osobám, které publikují na téma vědy a techniky, předávají poznatky o vědeckých výsledcích široké veřejnosti a celkově přispívají k popularizaci vědy a výzkumu. Kandidáty na ocenění navrhuje odborná vědecká veřejnost.

Cena předsedkyně Rady za rok 2022 byla udělena dne 24. listopadu 2022 v Hrzánském paláci v Praze dlouholetému redaktorovi časopisu Vesmír Mgr. Ivanu Boháčkovi (za účasti předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a osobností české vědy a výzkumu).

Národní cena vlády Česká hlava (dále jen „NCV“) je udělována za mimořádné celoživotní výsledky v oblasti výzkumu a vývoje. S cenou vlády je spojena odměna ve výši jeden milion korun a její kandidáty navrhuje odborná vědecká veřejnost. O udělení NCV rozhoduje vláda na návrh Rady.

Výzva k podávání návrhů kandidátů / kandidátek na udělení NCV za rok 2022 byla zveřejněna na webu Rady www.vyzkum.cz a dále na webu Úřadu vlády ČR www.vlada.cz k 9. květnu 2022 – dle usnesení z 378. zasedání Rady dne 29. dubna 2022 byla vyhlášovatelem této výzvy Rada ve spolupráci se společností Česká hlava PROJEKT, z.ú. Veškerou agendu spojenou s převzetím, archivací a vyhodnocením doručených nominací na udělení NCV zajišťovala Sekce pro výzkum, vývoj a inovace.

V roce 2022 získal toto prestižní ocenění prof. RNDr. Petr Pyšek, Ph.D., světově vysoce hodnocený odborník v oboru biologie invazí.

V závěru slavnostního galavečera České televize Česká hlava převzal dne 4. prosince laureát národní cenu vlády z rukou ministryně pro vědu, výzkum a inovace a předsedkyně Rady Mgr. Heleny Langšádlové.

V roce 2022 byla poprvé vyhlášena výzva k udělení Ceny vlády nadanému studentovi (dále jen „Cena vlády“). Cena vlády je příležitostí ocenit jednou za rok mladé lidi s potenciálem věnovat se výzkumu. O udělení ceny rozhoduje vláda na návrh Rady. Ocenění nadaného studenta střední nebo vysoké školy je spojené s finanční odměnou 50 tisíc korun. Cena vlády za rok 2022 bude udělena návazně na návrh Rady a usnesení vlády v 1. čtvrtletí roku 2023.

Strategie rozvoje publicity a komunikace vědy, výzkumu a inovací

Na svém 384. zasedání dne 24. června schválila Rada dokument Strategie rozvoje publicity a komunikace VaVal zpracovaný Sekcí pro vědu, výzkum a inovace s cílem zejm. zmapovat publicitu a komunikaci v oblasti vědy a výzkumu, spojovat svět vědy se světem médií a obecně budovat důvěru ve vědu. Strategie rovněž představuje tradiční i inovativní off-line a on-line nástroje, skrze něž mají být dané cíle naplněny.

Zprávy o stavu a vývoji dané problematiky – Výroční zpráva Rady za rok 2021, Analýza stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2020.

Cílová skupina výstupů – oblast VaVal (stěžejně státní správa a další orgány a instituce, výzkumné organizace, uživatelé výsledků, odborná veřejnost a široká veřejnost).

12. Odměny členů Rady a členů jejích poradních orgánů

Ve znění zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací je členství v Radě veřejnou funkcí. Za výkon této veřejné funkce náleží odměna, jejíž výši stanoví vláda podle § 35 odst. 6 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Odměny za činnost v poradních orgánech Rady stanovuje předseda Rady podle § 35 odst. 8 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Poradními orgány Rady byly v roce 2022:

- Bioetická komise,
- Komise pro hodnocení výzkumných organizací a ukončených programů,
- Mezinárodní poradní orgán Rady pro výzkum, vývoj a inovace,
- Komise pro problematiku klimatu
- Odborné panely a Odborný orgán hodnotitelů,
- Poradní orgán pro oblast společenských a humanitních věd.